NORAKSTS
Lieta Nr.A42 3472 06
A 1611-07/7

S P R I E D U M S
LATVIJAS TAUTAS VĀRDĀ

Rīgā 2007.gada 14.septembrī

Administratīvā rajona tiesa
šādā sastāvā: tiesnese V.Zommere,
ar tulku D.Boldovski,
piedaloties pieteicējai – *A.M.*,
atbildētāja Rīgas pilsētas pašvaldības pusē pieaicinātās iestādes – Rīgas domes Komunālajam departamentam, kuru uz pilnvaras pamata pārstāvēja Gints Zēla,
2007.gada 28.augustā atklātā tiesas sēdē Rīgā, Antonijas ielā 6, izskatīja administratīvo lietu *A.M.* pieteikumā par Rīgas domes Komunālā departamenta 2006.gada 6.februāra lēmuma Nr.DK-06-1927-ap (turpmāk arī – Lēmums) atcelšanu un pienākuma uzlikšanu.

Aprakstošā daļa

[1] 2006. gada 3.martā *A.M.* (turpmāk arī – pieteicēja vai *A.M.*) iesniedza pieteikumu Administratīvajā rajona tiesā par Rīgas domes Komunālā departamenta 2006.gada 6.februāra lēmuma Nr.DK-06-1927-ap atcelšanu un pienākuma uzlikšanu reģistrēt pieteicēju pašvaldības palīdzības saņemšanai dzīvokļa jautājuma risināšanai un ar Administratīvās rajona tiesneses 2006.gada 20.marta lēmumu ierosināta administratīvā lieta.

Ar Lēmumu atstāts negrozīts 2005.gada 7.decembra Rīgas Domes Komunālā departamenta Dzīvokļu pārvaldes lēmums protokols Nr. 43, 3.27.punkts ar kuru atteikts reģistrēt pieteicēju palīdzības saņemšanai dzīvojamās telpas izīrēšanai sociālajās dzīvojamās mājās.

[2] Pieteicēja norāda, ka kopš 1985.gada 4.decembra ir reģistrēta dzīvokļa apstākļu uzlabošanas uzskaites rindā. Ar Rīgas Domes Vidzemes priekšpilsētas Valdes Dzīvokļu nodaļas lēmumu Nr.42 no 1995.gada 19.janvāri pārreģistrēta uzskaites rindā.

Ar Vidzemes priekšpilsētas tiesas lēmumu noteikta arī viņas, uz to brīdi nepilngadīgās mazmeitas *I.Z.* dzīves vieta.

[2.1] 2002.gada 27.februārī ar Rīgas Domes Dzīvojamo telpu izīrēšanas komisijas lēmumu Nr.42 pieteicējai tika piedāvāts izīrēt vienistabu dzīvokli bez ērtībām pašvaldības mājā */dzēsta adrese/* Rīgā, kas ar Rīgas Domes Komunālā departamenta Dzīvojamā fonda tehniskā stāvokļa vērtēšanas komisijas 13.10.1999. aktu Nr.446 tika atzīts par kapitāli remontējamu dzīvokli.

[2.2] 2005.gada 7.decembrī Rīgas Domes Komunālā departamenta Dzīvokļu pārvalde ar savu lēmumu Nr. 43 atteica reģistrēt pieteicēju - vienu cilvēku, palīdzības saņemšanai dzīvojamās telpas izīrēšanai sociālajās dzīvojamās mājās, kā iemeslu norādot mazmeitas *I.Z.* viedokļa trūkumu.

Pieteicēja norāda, ka viena vēlas reģistrēties palīdzības saņemšanai, bet *I.Z.* dzīvoklī nedzīvo.

[2.3] Ar 2006.gada 6.februāra Rīgas Domes Komunālā departamenta lēmumu Dzīvokļu pārvaldes lēmums Nr. 43 tika atstāts negrozīts. Pieteicēja uzskata Lēmumu par nepamatotu, neobjektīvu un likumisko interešu un tiesību aizskarošu.

Norāda, ka ir maznodrošināta persona, otrās grupas invalīde, invaliditāte noteikta bez atkārtotas pārbaudes termiņa.

[3] Atbildētāja – Rīgas domes Komunālais departaments savā rakstveida paskaidrojumā tiesai pieteikumu neatzīst norādot, ka *A.M.* pārsūdzot Lēmumu norāda, ka pilngadīgā mazmeita *I.Z.* dzīvoklī nedzīvo un pieteicēja viena vēlas reģistrēties palīdzības saņemšanai.

[3.1] Rīgas domes 12.07.2005. saistošo noteikumu Nr.6 "Personu, kurām nepieciešama palīdzība dzīvokļa jautājumu risināšanā, reģistrācijas un palīdzības sniegšanas kārtība" (turpmāk tekstā - Saistošie noteikumi Nr.6) 2.15.2.3.apakšpunktā paredzēts reģistrēt palīdzības saņemšanai dzīvojamās telpas izīrēšanai sociālās dzīvojamās mājās 13.reģistrā - maznodrošinātas personas, kuras īrē valsts vai pašvaldības īpašumā esošu dzīvojamo telpu, kuru nodod valstij vai pašvaldībai, jo ir izteikusi vēlēšanos īrēt sociālo dzīvokli.

[3.2] Rīgas domes Dzīvojamo telpu izīrēšanas komisija 02.10.2002. nolēma (protokols Nr.63, 8.1.3.punkts) noslēgt īres līgumu ar *A.M.* un mazmeitu *I.Z.* par dzīvokli bez ērtībām Rīgā, */dzēsta adrese/*. Mazmeitas dzīvesvieta deklarēta minētajā adresē un dzīvojamās telpas īres līgums ar viņu nav izbeigts.

Atbilstoši likumam „Par dzīvojamo telpu īri" 10.panta otro daļu, īrnieka ģimenes locekļiem ir tādas pašas tiesības un pienākumi kā īrniekam. Mazmeita *I.Z.* ir atzīstama par pieteicējas ģimenes locekli likuma „Par dzīvojamo telpu" izpratnē, līdz ar to viņai ir tiesības uz dzīvokļa bez ērtībām Rīgā, */dzēsta adrese/*, lietošanu.

[3.3] Saistošo noteikumu Nr.6 2.15.2.3.apakšpunkts paredz, ka dzīvojamā telpa ir jānodod pašvaldībai, lai būtu tiesisks pamats reģistrēties palīdzības saņemšanai dzīvojamās telpas izīrēšanai sociālās dzīvojamās mājās.

Mazmeita nav izteikusi viedokli par reģistrāciju palīdzības saņemšanai dzīvojamās telpas izīrēšanai sociālās dzīvojamās mājās, kā arī nav zaudējusi lietošanas tiesības par dzīvojamo telpu Rīgā, */dzēsta adrese/*, līdz ar to pieteicēja nevar nodot dzīvojamo telpu pašvaldībai, kā to nosaka saistošie noteikumi.

[4] Tiesas sēdē pieteicēja uzturēja iesniegto pieteikumu un paskaidroja, ka dzīvo kopā ar mazmeitu vienistabas dzīvoklī Rīgā, */dzēsta adrese/*. Dzīvot kopā kļuvis neiespējami, jo mazmeita ir pieaugusi, viņa ved dzīvoklī svešus vīriešus, viss notiek viņas acu priekšā. Lūdz piešķirt jebkādu dzīvokli.

[5] Atbildētāja pilnvarotais pārstāvis pieteikumu neatzina uz paskaidrojumā norādītiem argumentiem.

Motīvu daļa

[6] Tiesa, izvērtējot Lēmuma tiesiskumu, kopsakarībā ar lietas materiāliem un procesa dalībnieku argumentiem un paskaidrojumiem, secina, ka *pieteikums ir noraidāms*.

Administratīvā procesa tiesā būtība ir tiesas kontrole pār iestādes izdota administratīvā akta tiesiskumu vai lietderības apsvērumiem rīcības brīvības ietvaros, tiesa administratīvajā procesā noskaidro, vai administratīvais akts atbilst Administratīvā procesa likuma noteikumiem un citām tiesību normām.

[7] Ar pieteicējas pārsūdzēto Lēmumu atstāts negrozīts 2005.gada 7.decembra Rīgas Domes Komunālā departamenta Dzīvokļu pārvaldes lēmums protokols Nr. 43, 3.27.punkts ar kuru atteikts reģistrēt pieteicēju palīdzības saņemšanai dzīvojamās telpas izīrēšanai sociālajās dzīvojamās mājās.

No lietas materiāliem izriet, ka 2005.gada 21.martā pieteicēja iesniegusi iesniegumu, kurā lūgusi reģistrēt palīdzības saņemšanai dzīvojamās telpas izīrēšanai sociālajās dzīvojamās mājās.

Tātad secināms, ka pieteicēja vērsusies iestādē, lai tā izdotu viņai labvēlīgu administratīvu aktu. Atbildētāja iestāde nav izdevusi pieteicēja pieprasīto administratīvo aktu. Tādējādi pēc būtības prasījums ir par labvēlīga administratīvā akta izdošanu.

Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departaments tiesu praksē ir atzinis, ka skatot pieteikumu par labvēlīga administratīvā akta izdošanu (APL 254.pants), tiesai jāpārbauda, vai pastāv labvēlīga administratīvā akta izdošanas priekšnoteikumi. To darot, tiesai jāņem vērā visi būtiskie apstākļi, neatkarīgi no tā, vai negatīvajā administratīvajā aktā, ar kuru atteikts apmierināt pieteicēja prasījumu, šie apstākļi ir norādīti. Administratīvais akts šādā gadījumā ir vērtējams vienīgi kā lietas iepriekšējās ārpustiesas izskatīšanas rezultāts, tas ir, priekšnoteikums, lai persona varētu vērsties tiesā ar pieteikumu par labvēlīga administratīvā akta izdošanu, bet šī akta atcelšana nav patstāvīgs pieteikuma priekšmets. Tas izriet no tā, ka šādā gadījumā administratīvā akta (atteikuma izdot labvēlīgu aktu) atcelšana nedod pieteicējam labumu, kuru viņš vēlas iegūt. *(skat. lietu SKA-415/2006, 17.punkts)*.

No minētā izriet, ka tiesai jāpārbauda, vai ir pamats labvēlīga administratīvā akta izdošanai.

[8] Saskaņā ar tiesiskuma principu iestādes rīcībai jāatbilst spēkā esošām tiesību normām. Rīgas domei un tās struktūrvienībām jādarbojas ar spēkā esošajiem likumiem.

Personas tiesības saņemt palīdzību dzīvokļa jautājumu risināšanā nosaka likumi "Par palīdzību dzīvokļa jautājumu risināšanā", "Par dzīvojamo telpu īri", "Par sociālajiem dzīvokļiem un sociālajām dzīvojamām mājām", "Par namīpašumu denacionalizāciju Latvijas Republikā", "Par namīpašumu atdošanu likumīgajiem īpašniekiem", "Par valsts un pašvaldību dzīvojamo māju privatizāciju" un Rīgas domes saistošie noteikumi Nr. 6 "Personu, kurām nepieciešama palīdzība dzīvokļa jautājumu risināšanā, reģistrācijas un palīdzības sniegšanas kārtība" (Saistošie noteikumi Nr. 6).

Likuma „Par sociālajiem dzīvokļiem un sociālajām dzīvojamām mājām" mērķis ir noteikt sociālā dzīvokļa un sociālās dzīvojamās mājas tiesisko statusu, to veidošanas un finansēšanas principus, to personu loku, kuras ir tiesīgas īrēt sociālos dzīvokļus, kā arī kārtību, kādā pašvaldības sniedz sociālo palīdzību, izīrējot sociālos dzīvokļus.

Šā likuma 5.pants noteic personas (ģimenes), kurām ir tiesības īrēt sociālos dzīvokļus, proti, sociālo dzīvokli ir tiesības īrēt personai (ģimenei), kura ir sociāli maznodrošināta (trūcīga) vai sociāli mazaizsargāta un uz kuru ir attiecināms viens no šādiem nosacījumiem:

1) attiecībā uz to ir stājies likumīgā spēkā tiesas spriedums par izlikšanu no dzīvojamās telpas saskaņā ar likuma "Par dzīvojamo telpu īri" 29.panta pirmās daļas 2.punktu;

2) tā īrē pašvaldības īpašumā esošu dzīvokli un ir izteikusi vēlēšanos īrēt sociālo dzīvokli;

3) persona ir bārenis un nav nodrošināta ar dzīvojamo telpu.

Savukārt, kārtību, kādā personu (ģimeni) atzīst par tiesīgu īrēt sociālo dzīvokli nosaka attiecīgās pašvaldības dome (padome).

Likuma 8.pants paredz, ka persona (ģimene), kura vēlas īrēt sociālo dzīvokli, iesniedz rakstveida pieteikumu un Ministru kabineta noteikumos minētos dokumentus, kas apliecina, ka tā ir tiesīga īrēt sociālo dzīvokli. Dokumentus iesniedz tai pašvaldībai, kuras administratīvajā teritorijā ir šīs personas (ģimenes) dzīvesvieta. Dokumentu iesniegšanas kārtību nosaka pašvaldības dome (padome). Kārtību, kādā personas (ģimenes) tiek reģistrētas kā pretendentes uz sociālā dzīvokļa īri un izslēgtas no reģistra, nosaka pašvaldības dome (padome).

[9] Rīgas pilsētas administratīvajā teritorijā personas, kuras ir tiesīgas saņemt palīdzību dzīvokļa jautājumu risināšanā, kārtību, kādā personas reģistrējamas palīdzības reģistrā un izslēdzamas no tā, palīdzības sniegšanas kārtību nosaka Saistošie noteikumi Nr.6.

Saistošo noteikumu 1.2. punkts paredz, ka personas, kurām ir nepieciešama palīdzība dzīvokļa jautājumu risināšanā un kuras ir tiesīgas to saņemt, reģistrē Rīgas domes Komunālā departamenta Dzīvokļu pārvalde, lai sniegtu šādu palīdzību:

1.2.1. izīrētu pašvaldībai piederošu vai uz likumīga pamata tās lietojumā esošu dzīvojamo telpu;

1.2.2. izīrētu dzīvokli sociālajā dzīvojamā mājā vai sociālo dzīvojamo telpu;

1.2.3. palīdzētu apmainīt īrēto dzīvojamo telpu pret citu īrējamu dzīvojamo telpu;

1.2.4. piešķirtu vienreizēju pabalstu dzīvojamās telpas vai dzīvojamās mājas remontam;

1.2.5. remontētu dzīvojamo telpu;

1.2.6. piešķirtu vienreizēju dzīvojamās telpas atbrīvošanas pabalstu personām, kuras atbrīvo dzīvojamo telpu, kas atrodas denacionalizētā vai likumīgajam īpašniekam atdotā mājā;

1.2.7. saskaņā ar likuma "Par valsts un pašvaldību dzīvojamo māju privatizāciju" 21.panta septīto daļu varētu privatizēt un saskaņā ar šī likuma 47.panta piekto daļu nodotu īpašumā bez atlīdzības dzīvokli.

Tādējādi Saistošie noteikumi Nr.6 paredz dažādus palīdzības veidus un atbilstoši šiem noteikumiem personas reģistrējamas 15 dažādos reģistros gan pirmām kārtām, gan vispārējā kārtībā.

Saistošo noteikumu 1.3 punkts paredz, ka persona, kura atbilstoši tiesiskam pamatojumam ir deklarējusi dzīvesvietu Rīgas pilsētas administratīvajā teritorijā, iesniedz Dzīvokļu pārvaldē rakstveida iesniegumu un dokumentus, kas apliecina, ka persona ir tiesīga saņemt palīdzību, iesniegumā norādot, kādi palīdzības veidi personai nepieciešami. Ja iesniegumu iesniedz vairākas personas, to paraksta tās personas, kuras ir pilngadīgas.

Ja persona, kura reģistrēta palīdzības saņemšanai, izteikusi vēlēšanos reģistrēties vēl cita veida palīdzības reģistrā, tad personai jāiesniedz jauns rakstveida iesniegums un tā tiek reģistrēta cita palīdzības veida reģistrā ar iesnieguma reģistrēšanas dienu. Personu var vienlaikus reģistrēt divu vai vairāku palīdzības veidu saņemšanai.

Bez tam Saistošo noteikumu Nr.6 3.1. punkts paredz, ka persona apliecina tiesības saņemt palīdzību, pievienojot iesniegumam noteiktus dokumentus, pie tam katram reģistram nepieciešams iesniegt citus dokumentus.

[10] Pieteicēja 2005.gada 21.martā pieteicēja iesniegusi iesniegumu, kurā lūgusi reģistrēt palīdzības saņemšanai dzīvojamās telpas izīrēšanai sociālajās dzīvojamās mājās.

Saistošo noteikumu Nr.6 2.15.punkts noteic, ka reģistrā sociālā dzīvokļa (vai sociālās dzīvojamās telpas) īrēšanai reģistrē:

2.15.1. pensijas vecumu sasniegušas politiski represētās personas, ja to īpašumā nav dzīvojamās telpas;

2.15.2. maznodrošinātas personas, uz kurām attiecināms viens no šādiem nosacījumiem:

2.15.2.1. stājies likumīgā spēkā tiesas spriedums par personas izlikšanu no dzīvojamās telpas saskaņā ar likuma "Par dzīvojamo telpu īri" 28.2 panta pirmo daļu;

2.15.2.2. stājies likumīgā spēkā tiesas spriedums par pensijas vecumu sasniegušas personas vai personas, kura atzīta par 1. vai 2. grupas invalīdu, izlikšanu no dzīvojamās telpas saskaņā ar likuma "Par dzīvojamo telpu īri" 28.3 panta pirmo daļu, 28.4 panta otro daļu;

2.15.2.3. persona īrē valsts vai pašvaldības īpašumā esošu dzīvojamo telpu, kuru nodod valstij vai pašvaldībai, jo ir izteikusi vēlēšanos īrēt sociālo dzīvokli (sociālo dzīvojamo telpu);

2.15.2.4. pensijas vecumu sasniegusi vai par 1. vai 2.grupas invalīdu atzīta persona, kura kā ģimenes loceklis lieto vienu dzīvojamo telpu, kas ģimenes locekļu īpašumā nodota privatizācijas procesā, ja šī persona izveidojusi atsevišķu ģimeni vai tai atsevišķa dzīvojamā telpa pienākas saskaņā ar noteikumu pielikumā minētās slimības raksturu;

2.15.2.5. persona īrē dzīvojamo telpu denacionalizētā (likumīgajam īpašniekam atdotā), fiziskai vai juridiskai personai piederošā mājā, turklāt persona dzīvojamo telpu lietojusi līdz īpašuma tiesību atjaunošanai vai mājas nodošanai īpašumā;

2.15.2.6. persona ne mazāk kā trīs gadus īrē fiziskai vai juridiskai personai piederošu dzīvojamo telpu Rīgā;

2.15.2.7. persona ir bārenis un nav nodrošināta ar dzīvojamo telpu;

2.15.2.8. pensijas vecumu sasniegusi vai par 1. vai 2. grupas invalīdu atzīta persona, kura īrē dzīvojamo telpu istabu plānojuma sociālajā dzīvojamā mājā vai sociālo dzīvokli bez ērtībām un regulāri pilda sociālās dzīvojamās telpas īres līguma nosacījumus.

[11] Atbildētājs neapstrīd, ka pieteicēja atzīstama par maznodrošinātu personu, un būtu pamats reģistrēt pieteicēju sociālā dzīvokļa saņemšanai saskaņā ar Saistošo noteikumu Nr.6 2.15.2.3. punktu, proti, persona īrē valsts vai pašvaldības īpašumā esošu dzīvojamo telpu, kuru nodod valstij vai pašvaldībai, ja būtu saņemta mazmeitas *I.Z.* piekrišana.

Dzīvoklī Rīgā, */dzēsta adrese/* kopā ar pieteicēju dzīvo un ir deklarēta mazmeita *I.Z.*. Kaut arī pieteikumā norādīts, ka *I.Z.* dzīvoklī nedzīvo, tomēr tiesas sēdē pieteicēja atzina, ka dzīvo kopā ar mazmeitu un kopdzīve kļuvusi neiespējama.

Atbilstoši likumam ,,Par dzīvojamo telpu īri" 10.panta otro daļu, īrnieka ģimenes locekļiem ir tādas pašas tiesības un pienākumi kā īrniekam. Mazmeita *I.Z.* ir atzīstama par pieteicējas ģimenes locekli likuma ,,Par dzīvojamo telpu" izpratnē, līdz ar to viņai ir tiesības uz dzīvokļa bez ērtībām Rīgā, */dzēsta adrese/*, lietošanu.

Kā viens no nosacījumiem, lai būtu tiesisks pamats reģistrēties palīdzības saņemšanai dzīvojamās telpas izīrēšanai sociālās dzīvojamās mājās saskaņā ar Saistošo

noteikumu Nr.6 2.15.2.3.apakšpunktu ir tas, ka dzīvojamā telpa ir jānodod pašvaldībai.

Lietā nav strīda un to norādīja arī pieteicēja tiesas sēdē, ka pieteicējas mazmeita *I.Z.* nevēlas īrēto dzīvokli nodot pašvaldībai. Atbildētājs pamatoti lēmumā norāda, ka *I.Z.* nav izteikusi viedokli par reģistrāciju palīdzības saņemšanai dzīvojamās telpas izīrēšanai sociālās dzīvojamās mājās, līdz ar to pieteicēja nevar nodot dzīvojamo telpu pašvaldībai, kā to nosaka saistošie noteikumi.

Tādējādi nav izpildījies nosacījums, lai pieteicēja varētu tikt reģistrēta pašvaldības palīdzības saņemšanai sociālā dzīvokļa izīrēšanai.

Pie šādiem apstākļiem atbildētājam nebija likumīga pamata izdot pieteicējai labvēlīgu administratīvo aktu - reģistrēt pieteicēju palīdzības saņemšanai dzīvojamās telpas izīrēšanai sociālajā mājā.

[12] Kā jau tiesa norādīja, tad tiesai jāpārbauda, vai pastāv labvēlīga administratīvā akta izdošanas priekšnoteikumi, tiesa konstatēja, ka attiecībā uz pieteicējas lūgumu tikt reģistrētai pašvaldības palīdzības saņemšanai tādi nepastāv.

Ņemot vērā augstāk minēto, atbildētāja Lēmums atzīstams par tiesisku un atstājams spēkā, bet pieteicējas pieteikums noraidāms kā nepamatots.

Rezolutīvā daļa

Ņemot vērā augstāk minēto, pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 246.-251. pantu, Administratīvā rajona tiesa

nosprieda:

Noraidīt *A.M.* pieteikumu par Rīgas domes Komunālā departamenta 2006.gada 6.februāra lēmuma Nr.DK-06-1927-ap atcelšanu un pienākuma uzlikšanu izdot jaunu administratīvo aktu.

Tiesas spriedumu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā divdesmit dienu laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, iesniedzot apelācijas sūdzību Administratīvajā rajona tiesā.

Spriedums sastādīts 2007.gada 14.septembrī.

Tiesnese (paraksts) V.Zommere

NORAKSTS PAREIZS
Administratīvās rajona tiesas

tiesnese _____ V.Zommere
Rīgā, 2007.gada 14.septembrī.